DESEMBRE 1986
ANY III
18

PORTAL OBERT

Revista del Seminari de Barcelona

AMB LA PAU... CAP A LA CONCÒRDIA, LA JUSTÍCIA, I L'ESTAT DE DRET.

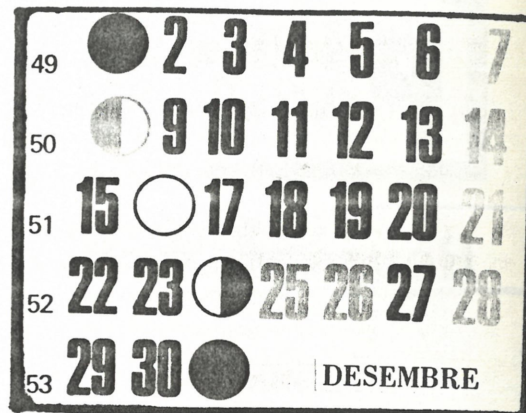

cardenal Silva Enríquez, Xile.

l'Institut de Litúrgia, una realitat.

--AGENDA--

SEMINARI

15 de desembre–

Reunió del jurat que decidirà el guanyador del concurs de cartells del DIA DEL SEMINARI. (S'informarà també dels dies destinats a l'exposició de tots els cartells presentats).

JUSTÍCIA I PAU

1 de gener–

A les dotze del matí *missa per la pau*, a la catedral de Barcelona, celebrada pel senyor cardenal Dr. Narcís Jubany.

JUSTÍCIA I PAU

Convidem totes les entitats d'Església a fer-nos avinents amb la suficient antelació, les activitats que tenen previst de portar a terme i que creguin que puguin interessar la resta dels fidels.

FACULTAT

15 de desembre–

Reunió del Consell de Facultat per tal d'aprobar els pressupostos.

18 de desembre–

Es faran públiques les bases d'un concurs literari amb motiu de SANT JORDI. Fonts solvents ens n'han facilitat el primer esborrany on s'assenyala que el tema serà lliure amb una extensió màxima de cinc pàgines (100 versos en el cas de la poesia), tant en el camp de la narrativa, com en el de l'assaig i la poesia. Es preveuen dos premis per modalitat que possiblement consistiran en un lot de llibres. Els participants poden fer-ho amb un nombre indefinit d'obres, si bé només tindrà dret a un premi per modalitat.

19 de desembre–

CELEBRACIÓ DEL NADAL. S'iniciarà amb la missa i continuarà amb diferents intervencions dels cursos, per acabar amb un aperitiu.

Ja s'ha començat la *discussió del reglament dels departaments* i de les tesis doctorals i tesines, i es preveu que surti aprovat abans de finalitzar el curs acadèmic.

També s'han començat les *obres de l'escala i l'ascensor* que menen als departaments. Es preveu que un cop finalitzades, s'iniciïn les destinades a condicionar la futura sala dels alumnes.

portal
obert

SUMARI

CONSELL DE REDACCIÓ

Director:
Manuel Coronado i Portillo
Cap de Redacció:
Valentí Alonso i Roig
Administració:
Josep Maria Turull i Garriga
Relacions publiques:
Pere Montagut i Piquet
Redactors:
Sergi Gordo i Rodríguez
R. Octavi Sànchez i Valero.

PORTAL OBERT
Revista del Seminari de Barcelona
Dipòsit Legal B–43509–86
Edita: Seminari de Barcelona

EDITORIAL

I DESPRÉS... QUÈ?

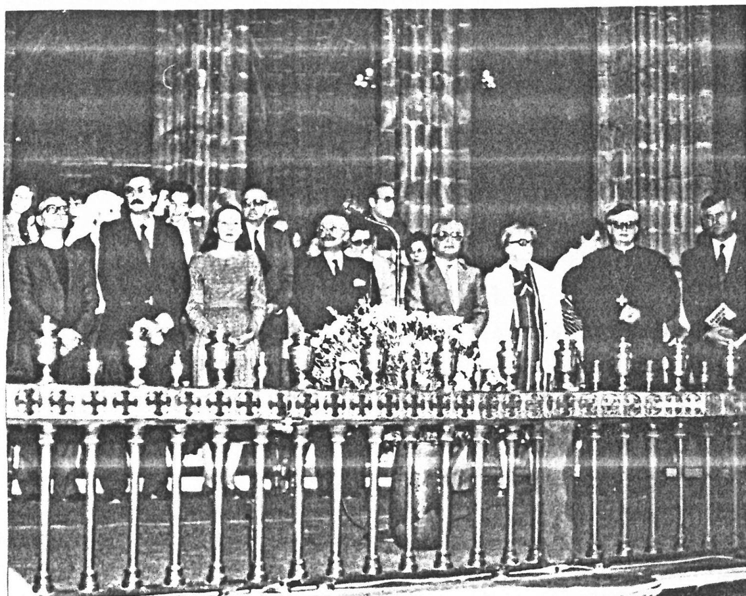
1986 s'acaba i amb ell l'anomenat "Any Internacional de la Pau". Darrera queden actes de tota mena (cadenes humanes, minuts per la pau, pregàries, etc.), a favor de la pau i en contra de la cursa d'armament de les grans potències.

A nivell eclesial, potser, el fet més important va ser el celebrat a Assís el dia 27 d'Octubre, on Joan Pau II va aplegar creients de diferents confessions religioses per pregar junts per la pau.

Sens dubte va ser un moment històric. Però, només això?, un moment històric?, un fet aïllat?.

La pau al món és quelcom d'important i mereixia aquest esforç de tots els creients, però hi ha d'altres qüestions que també són importants com: la marginació, la pobresa, el racisme, la fam, etc. És davant d'aquestes qüestions que ens podem preguntar: tot això, no mereix que els creients es reuneixin per treballar i pregar junts sota un mateix Déu? Podem viure en pau mentre hi hagi injustícies al món?

Manel Coronado i Portillo.

PRESENTACIÓ DE LLIBRES

E. COLOMER. *El Pensamiento Alemán, de Kant a Heidegger*, II volums, Barcelona 1985.

F. NICOLAU, *La Constitució de la Matèria*, Barcelona 1986.

El dia 4 del passat mes de Novembre, vam assistir, junt amb una seixantena de persones, a l'acte de presentació d'aquests dos llibres, apadrinats pel departament de Filosofia de la nostra Facultat. El cap de departament, Mn. Josep Maria Via, es va encarregar de portar el pes de la preparació i de la presentació.

Tot fent una referència general, amb la gravetat característica, elogià l'esperit de recerca d'objectivitat. "Indiquen profundes posicions filosòfiques de base". Referint-se al P. Eusebi Colomer, de la Companyia de Jesús, digué: "és un gran humanista, investigador, gran tasca a l'Institut d'Estudis Catalans"; i en remarcà dues actituds clau: "folla recerca d'objectivitat, apropar-se al que l'home determinat volia dir i deia" i "desig de comprendre". "Aquests llibres pesen en la nostra Facultat". A continuació, parlà el P. Eusebi: tres idees sobre la intenció de l'obra:

a) Mostrar "com la filosofia és un camí: com un autor comença on un altre l'ha deixat, malgrat les diferències"; d'aquí l'èmfasi feta en la gènesi del pensament dels autors.

b) Actitud objectivant i compromesa: "la tasca del professor és ensenyar a pensar".

c) Com els autors han reflexionat sobre el cristianisme.

Acabà amb la dicció solemne de la seva tesi de fons: "No hi ha gran Filosofia sense una gran Teologia al darrera" i vizeversa. L'exposició de Mn. Francesc Nicolau, una mica més extensa, començà amb la doble fi de l'obra: fer un servei a l'estudiant, "fent assequible i agradable l'exposició de la matèria"; i fer veure com "la ciència i la religió poden caminar juntes", expressat en la conclusió del llibre. Ha volgut mostrar com al darrera de tota ciència seriosa hi ha una filosofia: cercar "la intel.ligibilitat i la simplicitat de la matèria". Recerca incansable de l'home: esbrinar, en definitiva "la lògica interna del món, que el fa intel.ligible i simple". D'aquí a Déu, un pas. Clausurà l'acte el Sr. Degà-President, Mn. Antoni Mataboscn, agraïnt la presència de tots, i invitant a la lectura de les dues noves obres, rellevants en el món cultural d'avui, sorgides a casa nostra.

Joaquim Fluriach.

FACULTAT

SOLEMNE INAUGURACIÓ DE L'INSTITUT DE LITÚRGIA DE BARCELONA

A l'acte hi assistí Mons. Virgilio Noe, secretari de la SAgrada Congregació per al Culte Diví, acompanyat de l'Arquebisbe de Barcelona i gran Canceller de la Facultat de Teologia, Dr. Narcís Jubany, el Sr. bisbe auxiliar, el Sr. Degà-President de la Facultat de Teologia de Catalunya, Antoni Matabosch, i el President del Parlament de Catalunya.

En primer lloc prengué la paraula el Dr. Pere Tena, que va fer un repàs de tota l'activitat litúrgica a Catalunya, des dels inicis fins a l'erecció canònica de l'Institut de Litúrgia, únic centre de aquestes característiques a tota Espanya, i que s'uneix als instituts de litúrgia de París i Roma.

Mons. Noe va fer la lliçó inaugural amb una anàlisi històrica de l'evolució de la litúrgia el moment espiritual (Pius X), el moment teològic (Pius XII), etc. fins a arribar a una exposició del que ha suposat la reforma conciliar en la pastoral litúrgica. "L'arbre de la litúrgia sempre és el mateix, d'ell parteixen les diferents branques que tenen una mateixa sava. L'estudi de la litúrgia no pot prescindir de les ciències humanes. Aquest estudi, descobrint el seu secret es transforma en vida de la nostra vida, en participació viva de la vida del Crist i dels seus misteris".

El Dr. Narcís Jubany va posar el punt i final a l'acte, fent especial menció a l'esforç de Mn. Pere Tena i els seus companys, perquè la cerimonia que ara presidia, fos una realitat: "Mn. Tena és l'ànima de tot això". Va encoratjar la tasca del CPL de cara a proporcionar mitjans per a una litúrgia més profunda per la nostra Església. El Dr. Narcís Jubany va assenyalar que era l'hora de la PROFUNDIZACIONE, conèixer l'essencial en la vida del culte de l'Església, i afegí el seu desig que la litúrgia de la Catedral esdevingui, sota el giatge de Mn. Pere Tena, exemple per a totes les altres esglésies de la diòcesi.

I amb les paraules rituals, es declarà inaugurat l'Institut de Litúrgia de Barcelona.

Pere Montagut.

JOVES EN MARXA

JARC
TRENQUEM MOTLLES !!

La JARC encetà el passat mes d'octubre la seva segona Campanya, després de la que es va realitzar durant els cursos 1984-86. El tema d'aquella era la participació del jove a la vida del poble, en els seus àmbits social, cultural, polític i del lleure; el de l'actual són les relacions personals.

Objectius.

Personalment:

—Sostreure'ns de l'efecte d'una informació social alienadora.

—Entaular amb nova gent unes relacions més humanes.

—A través de les relacions intentar comunicar la Bona Notícia de Jesucrist.

Com a Moviment:

—Conèixer-nos més a fons entre els membres del grup i del Moviment.

—Donar a conèixer els valors del Moviment a aquells a que pot interessar.

—Donar a conèixer Jesucrist arreu perquè el puguin estimar.

Procés a seguir en la Campanya.

A nivell de grup:

—A les nostres RdV habituals descobrir quina mena de relacions tenim i què comuniquem.

—Millorar la qualitat de les nostres relacions i establir-ne amb gent nova.

A nivell comarcal:

—Descobrir la realitat de la comunicació dels joves de la comarca.

—Fer una oferta del Moviment a qui la pugui entendre.

—Programar seminaris o altres encontres sobre la comunicació.

—Celebrar una jornada comarcal de jovent per compartir amb joves que no pertanyen al Moviment.

A nivell de Moviment:

—Compartir experiències de les comarques.

—Aprofundir en la necessitat de l'acció i el compromís en el futur.

—Preveure la projecció d'aquesta Campanya en el temps a venir.

Joan Cabot i Barbany

JOBAC
PER L'OCUPACIÓ JUVENIL; SIGUEM CREATIUS

Forjar la cultura de la solidaritat, la imaginació i la creativitat és un dels principals desafiaments que tenim els joves davant la crisi del treball i de l'ocupació. Cal cerca solució a la manca de treball que patim majoritàriament els joves, cercar alternatives a l'ocupació a ple temps que sembla que ja no serà possible en el futur, almenys per la majoria. Retrobar valors com la solidaritat i la creativitat davant l'individualisme, el consum i la manca de futur de la societat actual.

A la JOBAC volem afrontar aquest repte, que ens afecta directament als joves, a la campanya d'enguany: *Per l'ocupació juvenil; siguem creatius.*

Aquesta vol ser una campanya oberta a tots els joves dels nostres ambients i a tots els col.lectius que lluiten contra l'atur juvenil. També vol ser una campanya bàsicament d'acció, que dinamitzi a tots els militants del moviment i tots aquells joves interessats, per tal de respondre a la problemàtica que planteja la manca d'ocupació a cada barri i poble en concret.

La campanya té tres moments importants:

A) *Sensibilització*, que consisteix en contactar amb tots aquells col.lectius dels nostres barris que lluiten contra l'atur i presentar-los-hi el treball de la campanya tot i demanant la seva col.laboració (CRIDA). També dins d'aquest primer moment volem fer una enquesta per tal de recollir la vivència que tenen de l'atur els joves dels nostres ambients. En el grup de revisió de vida es treballarà la situació personal dels seus membres respecte l'ocupació.

B) *Propostes creatives*, on s'organitzaran als barris unes SETMANES DE L'OCUPACIÓ obertes a tot el barri, per tal de buscar solucions a la problemàtica concreta de cada lloc. Tot això tindrà el seu ressò en un posterior congrés general de tot Barcelona i comarques.

C) *Accions reivindicatives*. Consistirà bàsicament en un festival final de campanya, organitzat conjuntament amb la JOC, obert a tots els joves i col.lectius que vulguin participar-hi. En aquest festival es donaran a conèixer totes les accions fetes al llarg de la campanya i s'exposaran les reivindicacions i les propostes per l'ocupació juvenil. També vol ser un lloc de trobament i celebració dels joves que d'una manera o altra han participat en aquesta lluita contra l'atur.

Salvador Clarós
President de JOBAC.

JOC
AVANCEM EL FUTUR!
PUGEM AL TREN DE L'ACCIÓ!

La Campanya de la JOC, aquest curs, té el lema "Avancem el futur! Pugem al tren de l'acció!.

Com a tota campanya té com a objectius de fons:

- Movilitzar els joves de la classe obrera portant una acció transformadora de l'entorn.
- Donar protagonisme als joves.
- Ser solidaris amb altres joves.

En la JOC el plantejament d'una campanya està molt en funció del jove que la integra. A qui va destinada la JOC?

—A joves amb escases possibilitats econòmiques i culturals, tocats per l'atur i la marginació, sense possibilitats de futur.

—A joves que viuen la situació obrera, entenent-la com l'estar al marge de la història.

—A joves a qui mai se'ls demanarà l'opinió de res del que afecti directament en la seva vida; o joves a qui ningú no farà cas si alguna vegada diuen alguna cosa.

Una de les arrels de l'autèntica pobresa és passar tota una vida sense poder dir res, per tant la JOC el que vol fer amb aquests joves és possibilitar-los que diguin una Paraula, donar-los la possibilitat que per la seva vida, acció etc. siguin una paraula humana. La campanya inicia aquest procés de presa de paraula...

Què podem fer aquest curs per a transformar la situació d'aquests joves entre els quals ens trobem nosaltres? El fil o idea força d'aquest any és "no esperis que t'ho donin tot fet!, utilitza el teu temps disponible!".

Avancem el futur! Volem un futur diferent, però no volem que ens caigui del cel, els jocistes volem anar construint aquest futur des d'ara, sabem que si no el treballem ningú no ens el donarà, quan diem avançar el futur, volem dir arrosegar-lo fins al nostre present, en lloc d'esperar que arribi.

Pugem al tren de l'acció! Utilitzem el nostre temps disponible donant allò que tenim disponible a l'escola, al barri, a l'atur, etc... perquè no ens ho donin fet, ja que no volem ser simples espectadors de la nostra vida, sinó serne veritables actors, i per això cal ser: conscients, actius, protagonistes i solidaris.

El destí del nostre trajecte és posar-nos en acció per a transformar la nostra realitat, encara que ho fem a poc a poc, a petit trocets.

Oferim a d'altres joves de la classe obrera l'oportunitat de ser protagonistes, de construir, de ser capaços de descobrir que podem canviar coses.

En definitiva, transmetre que un jove de la classe obrera val més que tots els dòlars del món.

(Tret dels materials de la JOC d'enguany)

Jordi Espí

MIJAC
ESTEM EN MOVIMENT

El MIJAC, en tant que moviment apostòlic, té una dinàmica semblant a la dels altres moviments especialitzats. D'aquesta manera, dins el planteig educatiu del Moviment —assumit pels Centres—, es treballa la campanya.

1) La Campanya ens *representa* una oportunitat per a actuar i per a viure la responsabilitat en el Moviment.

Va adreçada sobretot als infants i adolescents que formen el Moviment, amb la convicció que tenim al MIJAC, que ells poden ser perfectament, els artífex del seu temps lliure i, més enllà, del projecte present i futur de les seves vides.

2) Aquesta campanya *es desenvolupa* segons l'esquema de la revisió de vida: un veure què és el que viuen i fan els infants; una reflexió o presa de consciència del que s'han adonat en el veure i relacionar-ho amb l'experiència de Jesús i, en tercer lloc, un actuar en conseqüència, exercint la responsabilitat del seu fer en el Moviment i fora d'ell i duent a terme una acció que transformi el propi medi o la manera de veure la pròpia realitat.

3) *El procés* que segueix la campanya diferencia el paper que hi té l'animador del que hi juga l'infant o adolescent. Al primer se li demana que es plantegi el com se situa ell des de l'acció militant i des de la responsabilitat en el Moviment, mentre que per als infants i adolescents representa, en primer lloc, una proposta d'acció des d'allò que viuen i fan (a l'escola, al barri, al treball possible, a l'esport, a la família, amb la colla...) i també un posar-se en Moviment: compartir allò que fan i viuen i la dinàmica de grup. Tenen la possibilitat de canviar el món infantil des del seu protagonisme, seguint la proposta de Jesús de viure la dinàmica del Regne de Déu.

4) El *lema* d'enguany és ben suggeridor: "estem en Moviment" i és representat per un tren portat per xavals. Aquest lema intenta fer veure als infants i adolescents que fan grup amb altres; que necessiten compartir amb els altres; que poden exercir una responsabilitat des de la campanya, omplint-la de contingut quan descobreixen gràcies a la campanya, que van amb el tren del MIJAC.

Manolo Juárez

MUEC–BARCELONA
CURS 1986–1987

Com ja fa anys, el MUEC de Barcelona va celebrar l'Assemblea Diocesana en dues parts. La primera, al mes de Juny, va ser un espai de revisió i reflexió sobre la militància i el procés de la revisió de vida, posant de retlleu allò que semblava més important i alhora les mancances més significatives dels grups i de la Diòcesi. La segona part, al mes de Setembre, fou l'ocasió per iniciar un nou curs i votar les noves prioritats diocesanes així com per elegir els nous responsables.

Sempre diem que les prioritats són uns accents concrets que volen estar particularment presents en l'ànim dels militants i, també, que són els eixos a l'entorn dels quals ha de girar el treball de la Diòcesi.

Aquest curs, en la primera prioritat, l'accent es posa en la Revisió de Vida, que és l'eina principal que té el movimient per confrontar l'actitud militant evangelitzadora dels seus membres. Vistes les dificultats del curs passat, es vol que la Revisió de Vida esdevingui per a tots l'espai privilegiat d'exigència, de formació i d'experiència creient.

En la segona prioritat, l'accent es posa en el compromís en el medi estudiant. Partint de les dificultats que els militants troben a l'hora de concretar aquest compromís, es vol insistir en la importància que té per a tots assumir-entendre i viure l'escola i la universitat com espai de militància.

Experiències com la Campanya de Secundària a les escoles i instituts, s'han d'anar orientant cap a la represa del compromís a l'escola a partir d'accions ben concretes. A la universitat, es vol potenciar un treball sectorial, per carreres o per facultats, que en alguns casos ja comença a tirar endavant.

Per últim, hi ha la voluntat de seguir la línia del curs passat per fomentar la dimensió col.lectiva i transformadora de l'acció, depassant el compromís individual i el "perque toca", i ser conscients que en cada acció hi estan implicats tots els aspectes de la vida.

Anna Jolonch
Coordinadora Diocesana

OPINIÓ

EL NADAL NO ÉS PELS CRISTIANS, ÉS PER A LA VIDA

La JARC, com qualsevol altre moviment o grup cristià, intenta descubrir al Nadal quelcom més que bon vi, cava abundant, àpats generosos, regals i il.lusions, costums i festes vàries... Potser i sobretot, voldriem fugir d'aquella enterna excusa nadalenca per fer festa sense més, i que tanmateix podriem anomenar Nadal, o "cap d'any", o "festes d'hivern", o de"família".

Certament el Nadal ha esdevingut un guirigall de crits i rialles, una revetlla contínua, una ocasió de riures i somriures. I no crec sincerament que hagem de renunciar-ne; però potser sí hauriem de viure molt més a fons l'origen veritable de la nostra festa... El naixement de la vida. El naixement de Jesús el natzarè, nen pobre, sofrent... L'esperança d'un món nou, d'una terra nova. D'una veritable comunió en l'amor...

Nadal és aquella segona oportunitat que els homes no hem sabut aprofitar, però que podem fer-ho encara. És aquella sort que hem rebutjat, però que encara és possible. És aquell qui marxà, però encara romàn entre nosaltres. Nadal és la festa del naixement de l'únic ésser humà que ha existit al món. Al menys, de l'únic home que mereix dir-se "humà" per ell mateix...

El Nadal no és per als cristians. No crec que tinguem un dret especial sobre els altres. Ni tant sols és per als cristians que van a Missa un dia "tan assenyalat"... El Nadal és per a l'home, per tot home que vol ser diferent, que vol crèixer en la seva pròpia humanitat, que sap o vol aprendre d'estimar.

No es tracta de ninots sobre un pessebre, ni de regals sota l'avet, ni del gall d'indi, ni de la Missa del Gall, ni tan sols de fer caritat per uns dies, ni de dir coses maques i somriure sempre... Es tracta de canviar el cor una mica més i fer néixer una vida nova més humana el tretze de juny, el vint-i-dos d'agost, el quatre de febrer, el quinze, el... I per fi el vint-i-cinc de desembre, tot i que no haguem canviat del tot, tindrem, això sí, quelcom de veritat per celebrar. Jesús no serà només un ninot de fang en un teatre de titelles familiars. Potser aleshores començarem a viure, creients i no tan creients, una veritable festa, perquè serà plena de contingut, de sentit,... d'un contingut que haurem sabut omplir al llarg de tot l'any.

Nadal és temps per celebrar la vida. Però per celebrar-la, cal viure-la. Perquè no estigui buida de contingut, cal fer-la pròpia i personal; ja que els costums, quan no reflexen la vida, s'esvaeixen dins el sense-sentit i l'absurd. Nadal és símbol i signe de vida, perquè Jesús és símbol i signe de vida.

Sia com sia, visquem amb plenitud per tal de poder celebrar la vida.

Jesús Navarro

REPORTATGE: «el cardenal de la solidaritat»

"L'ESGLÉSIA CATÒLICA, LA GRAN DEFENSORA DELS DRETS HUMANS I DEL RETORN DE LA DEMOCRÀCIA PLENA A XILE"

Una part de Xile, potser, la menys coneguda, però la que es manté activa i desperta, rebé, una vegada més, el reconeixement i l'agraïment internacional per la feina feta en favor de la llibertat i dels drets humans. El Cardenal Raúl Silva Enríquez, arquebisbe emèrit de Santiago de Xile ens l'apropà per uns moments, breus però del tot aprofitables.

Era el dilluns 24 de novembre de 1986, el Cardenal Raúl Silva Enríquez s'havia mogut tot el dia per Barcelona. A través de *Justícia i Pau*, un grup de seminaristes i PORTAL OBERT, ens vam poder posar en contacte amb el Cardenal de la Solidaritat. "He vingut a agrair una obra de caritat que han fet amb la Vicaria de la Solidaritat, i sobretot no vull que la meva actitud pugui interferir en quelcom elprocés lent que es va consolidant a Xile fins arribar a una entesa i que s'arregli en pau", d'aquesta manera palesà la seva neutralitat política.

–La VICARIA DE LA SOLIDARITAT és una institució eclesiàstica, ni jurídica ni política. Són els departaments amb què els bisbes governen la diòcesi. Va nèixer com una necessitat després del cop militar, calia una organització capaç d'ajudar a l'immens nombre de gent que estaria en dificultats per motius polítics.

a) Es va decidir fer un departament per atendre les més de 6000 persones d'Amèrica Llatina que es trobaven refugiats en aquell moment per pertànyer a partits d'esquerra, i es va aconseguir de treure'ls a tots del país per evitar ser repatriats.

b) Era imprescindible ajudar els xilens que s'anaven a trobar en situacions difícils, perseguits per motius polítics sense que hi haguessin delictes per part seva; sense preguntar-los quin era el seu color polític, tan sols interessava saber que eren perseguits, maltractats; i llavors, defensar-los basant-nos en la paràbola del Bon Samarità. "Hem fet la caritat i ho hem fet sense cap interès. Això ens ha portat el respecte a moltíssimes nacions, i també de persones que no pensaven políticament com nosaltres. El govern durant 13 anys ens ha tollerat, suportat i hem hagut de fer la nostra tasca amb dificultats, en situacions precàries, però gràcies a Déu hem pogut fer feina".

Aquestes inquietuds inicials de la Vicaria i dels seu fundador, el Cardenal Silva Enríquez, eren fruit de la situació política, això s'ha vist ampliat amb la greu situació econòmica que pateix Xile. Amb un atur larvat del 25 per cent, mentre oficialments només en reconeixen un 14 per cent. La gent no vol estar en atur, senten vergonya quan un home capaç de treballar, no treballa. Segons els càlculs de la mateixa Església xilena un 40 per cent resten aturats, tot i que la majoria fan de venedors ambulants, obtenen tan sols de 4000 a 6000 pesos, (al voltant de 4000 ptes. al mes). Per tant: un 20 per cent de la població a Xile està en estat de misèria, en pobresa absoluta, total. Un altre 20 per cent en estat de pobresa, que té amb prou feines el just, (40 per cent és pobre). El 20 per cent és de classe mitja però tampoc extraordinàri. Un 40 per cent són els que tenen els diners, (uns més, altres menys).

A la pregunta sobre l'estat del seminari a Xile va constatar: "el seminari està ple. Ja no tenim on posar els nois. Amb 150 seminaristes majors s'ha omplert l'edifici a Santiago, i ha calgut instal.lar els del curs propedèutic en una casa d'exercicis. N'entren al voltant de 30 per any. Això és lògic perquè diuen: 'Ahora vale la pena ser cura!' tot i que molts joves cristians opten per militar en la guerrilla comunista".

— Unes hores més tard, l'organització de lliurepensadors *Catalunya i Futur*, la que ens apropà el cardenal Silva Enríquez a Barcelona, li retia homenatge, entre els actes que s'organitzen dins la Setmana de Catalunya amb Xile. Fou el batlle de Barcelona, Pasqual Maragall, qui presentà l'arquebisbe tot fent esment de la seva activitat alliberadora i humanitzadora vers el poble xilè perseguit.

El cardenal Raul Silva començà agraint la invitació, tot i que en cap moment volgué sortir-se del text escrit i es limità a llegir-lo, això ho féu palesa amb les paraules del Quixot: "A buen callar nos llaman, Sancho...". Tot versà al voltant de "Per què hem fet la Vicaria de la Solidaritat?".

El compromís de l'Església xilena amb la democràcia té un orígen ben antic. Superada la Crisi de la Independència, l'any 1820, l'Església accepta la nova forma de govern republicà. Fins l'any 1925 no es produeix la separació de l'Església i l'Estat, establerta per la Constitució política d'aquest any. L'estat se separa de l'Església, però l'Església romandrà prompta a servir l'estat, a atendre el bé del poble, a procurar l'ordre social. L'Església catòlica estava acostumada a conviure a Xile amb governs de diverses orientacions polítiques. Però el 2 de desembre de 1969 es produeix un fet estrany, després de més de 160 anys de vida democràtica. Es produeix el primer alçament de les forces armades. El Comitè permanent de l'Episcopat publica una declaració: "L'autoritat política prové del poble que escull els seus representants, aquest mateix poble, ha donat a les forces armades els mitjans necessaris per la defensa del país. Per això seria inadmissible que un grup dins les nostres forces armades pretengués desviar la seva vertadera missió". El 24 de desembre de 1970 després de l'elecció popular on sortí amb majoria Allende, els bisbes formularien una nova declaració eloqüent: "Hem cooperat i volem cooperar amb els canvis, principalment ambels que afavoreixen els més pobres. Comprenem que cal renunciar a alguns privilegis, per això convé recordar els ensenyaments de Crist respecte l'urgència de la fraternitat entre els homes, que exigeix despreniment i millor distribució dels béns materials". Els bisbes van convidar els xilens a resoldre de manera justa la problemàtica xilena.

Però el 1973, les condicions polítiques, socials i econòmiques de Xile arriben a tal grau que els bisbes decideixen el 17 de Juliol de 1973 fer una crida per evitar la lluita armada entre el xilens: "Tots els xilens estem preocupats davant el perill d'una guerra civil, que produeix l'emmetzinament de l'ànima nacional, per l'odi i la rancúnia, que fa molt difícil la reconstrucció posterior. Hem de fer tot el possible per evitar-ho. Els dirigents polítics i altres responsables, cal que esgotin el diàleg entre ells. Confiem en la capacitat de comprendre l'altre i de trobar punts de coincidència i línies de convergència".

L'11 de setembre de 1973 es produeix a Xile el cop militar. "Ho temíem, ho havíem anunciat". I acabat de produir, el 13 de Setembre els bisbes xilens constaten valentment: "Consta al país que els bisbes vam fer el possible perquè es mantingués Xile dins la Constitució i la llei, i s'evités qualsevol desenllaç violent com el que ha tingut la nostra crisi institucional. Desenllaç que els membres de la Junta Militar han estat els primers en lamentar. Ens dolen totes les víctimes. Demanem respecte pels caiguts en la lluita i en primer lloc el que fou, fins l'11 de setembre, president de la República. Demanem moderació davant els vençuts, que no hi hagi represàlies, que es tingui en comte el sincer idealisme que va inspirar a molts dels qui han estat vençuts. Que s'acabi l'odi i que torni l'hora de la reconciliació. Confiem que els avenços assolits en governs anteriors per la classe obrera i camperola no tornaran enrera, al contrari, es mantindran i s'acreixeran fins arribar a la plena igualtat i participació de tots a la vida nacional. El seny i el patriotisme dels xilens units a la tradició de democràcia i humanisme de les nostres forces armades permetran que Xile pugui tornar, després a la normalitat institucional, com han promès els mateixos integrants de la junta de govern i reiniciar el camí de progrés en pau".

Amb veritable anhel de justícia els bisbes es van manifestar amb aquesta declaració que va caure molt malament entre els militars; van dir que era una punyalada per l'esquena, tot i que els bisbes van reconèixer el servei prestat al país per les forces armades, alliberant-lo d'una dictadura marxista que semblava inevitable i que havia d'ésser irreversible, que s'hauria imposat en contra de la majoria del país.

Durant els prifmers mesos de govern militar, els bisbes confiaven en el patriotisme i desinterès de les forces armades, i van realitzar múltiples gestions personals per a resoldre els conflictes de drets humans i obtenir canvis en la situació del país que no van assolir.

Sis mesos després del cop militar, el 24 d'Abril del 1974, els bisbes van instar a restablir un règim de convivència pacífica i van assenyalar condicions mínimes per a abastar això: "Plena vigència de l'estat de dret, on la Constitució i la llei siguin garantia per a tots.

L'actitud de l'Església fou, des del prifmer moment, de defensa dels drets humans i per a tal efecte, va crear el Comitè de Cooperació per la Pau (que es convertí després en la Vicaria de la Solidaritat).

El sis d'Octubre de 1973, l'arquebisbe de Santiago, llavors Raul Silva Enríquez, amb representants de l'Església Catòlica, de l'Església Baptista, de l'Església Metodista-Pentecostal, Metodista-Luterana, dels Ortodoxos i de la Comunitat Israelita funda el Comitè amb la finalitat de cooperar per al restabliment de la pau fundada en la justícia.

Objectius del Comitè:

— Buscar i promure ajuda material per a totes les famílies i persones afectades per les situacions existents.

— Proveir directament, o amb la cooperació dels organismes corresponents, l'ajuda legal i judicial per a la defensa dels drets de les persones afectades.

— Denunciar aquests fets irregulars que danyen greument la dignitat de les persones.

A tal efecte es crea el 9 d'octubre una comissió especial per atendre els xilens que a conseqüències dels últims esdeveniments polítics es trobin en greu necessitat econòmica, i se'ls procurarà l'assistència jurídica, econòmica, tècnica i espiritual.

Amb motiu del prifmer aniversari del cop militar, el govern convida l'Església a participar activament en els actes de la celebració. Però el comitè permanent de l'Episcopat, va resoldre de no participar-hi: "No podem celebrar aquesta data; és un dia de dol. Constatem amb pena que l'odi no s'ha apagat entre nosaltres, i sol.licitem, un altre cop, el cessament de l'estat de guerra i la concessió d'un indult, i una revisió per la justícia ordinària dels processos que van tenir lloc durant aquest període militar". Aquesta era la resposta global de l'Església en una carta directa a Pinochet, lliurada el 24 d'Agost de 1974, pel president de la Conferència Episcopal,

cardenal Silva Enríquez. Això va ser motiu perquè el govern iniciés una campanya en contra d'ell. L'episcopat en ple protesta enèrgicament i expressa la seva solidaritat amb el cardenal. Però el cardenal Silva Enríquez seguia reclamant: "Els drets humans són sagrats i ningú no pot violar-los, els hem dit a tots i en tots aquesta veritat. No se'ns ha sentit!".

Després d'aquest distanciament entre el govern i l'Església, aquesta, centra les seves crítiques contra la violació dels drets humans, contra la repressió i contra la política econòmica.

Però un xic després, els membres del comitè ecumènic per la pau manifesten la seva impossibilitat de seguir participant en el comitè perquè les seves comunitats s'hi oposaven. La raó era bastant senzilla, totes les comunitats eren de gent rica i potent, eren comerciants i rics i els van dir que ells no podien defensar el comunisme. "Però nosaltres no defensàvem el comunisme, nosaltres defensàvem la llibertat humana".

Tot seguit se suprimeix, doncs, el comitè de la solidaritat per la pau, però el cardenal Silva Enríquez crea la "Vicaria de l'Església Catòlica que prendrà la defensa dels indefensos i que cercarà els camins de la justícia i de la pau".

"Hem fet una gran tasca, i dono gràcies a Déu que hem pogut fer-la, malgrat tot, no hem aconseguit encara tornar a la pau, a l'estat de dret".

Actualment, doncs, i sempre, com hem vist el retorn a un període de democràcia és, i ha estat la prioritat explícita de l'Església a Xile. No n'hi ha prou amb principis teòrics, l'Església s'ha manifestat amb trànsit pacífic cap a la democràcia plena, refusant la situacions i accions de violència.

L'Església a Xile:

— Ha condemnat el terrorisme, tant el particular com el terrorisme d'estat, a través de grups armats.

— Ha promogut la unitat i la reconciliació en la veritat, la justícia, l'amor i la llibertat.

— Ha reconegut la legitimitat del dissentir i de la protesta pacífica dels xilens.

— Ha propiciat un consens social i polític mínim que condueixi a la normalitat institucional.

— Ha afavorit la negociació política i la concertació social. (últimament, Mons. Juan Francisco Fresno, actual cardenal-arquebisbe de Santiago, ha promogut l'acord nacional per tal de concretar a nivell polític aquest mínim consens, però no ha estat acceptat pel govern.

En definitiva, l'Església xilena ha treballat a través de la Vicaria de la Solidaritat i està treballant en defensa dels drets humans, la realització de la justícia i el prompte retorn a la plena democràcia.

Valentí Alonso.

LA JOIA DE CELEBRAR

Comencem aquesta nova secció que tan sols vol ser una eina més que ens ajudi a tots per tal de viure joiosament les nostres celebracions, de vegades un xic ensopides... no us sembla...?. Hauria de ser un lloc d'intercanvi d'experiències. Tots en teniu de molt boniques i és una llàstima que no poguem gaudir-ne tots plegats mentre observem com amb el pas del temps o bé ens n'oblidem o bé, els més ordenats, les deixem ben arxivades, tot deixant que s'omplin de pols.

No es tracta d'inventar la sopa d'all!

Es tracta simplement d'adaptar el missatge del Crist en funció de tots aquells que el reben: de vegades serà amb un joc, d'altres amb un *happening*, amb un audiovisual, amb pòsters, amb un conte, amb cançons, diapositives, textos, poemes, pregàries, mim, teatre,...

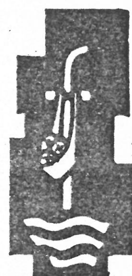
Sobretot cal creativitat, imaginació, però també realisme, és a dir, NO COPIAR al peu de la lletra tot allò que se'ns diu, sinó veure primer els nostres grups, comunitats, assemblees dominicals... i, segons les seves característiques concretar, combinar i adaptar les diferents tècniques d'expressió, els diferents muntatges, etc...

De material al mercat n'hi ha força.

Hem pensat que per començar fóra bo de donar una bibliografia general que ens pugui ser pràctica i útil, i al mateix temps una de més concreta sobre l'Advent i el Nadal que ara celebrem.

Res més. Tan sols resta dir-vos que us animeu a escriure'ns a la redacció tot explicant les vostres experiències per tal de porsar-les a l'abast de tothom, sempre amb un mateix interès: que les nostres celebracions, reunions, catequesi... siguin ben viscudes per tal de testimoniar al Crist Ressuscitat, aquell Jesús pobre que ara està a punt de néixer a l'establia del cor de cadascú de nosaltres.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA BARCELONA

BIBLIOGRAFIA GENERAL

Del Centre de Pastoral Litúrgica (CPL):

MISSA DOMINICAL: Publicació per preparar i celebrar l'habitual missa dominical amb força material orientatiu (homilies, monicions, pautes, cants...). Es quinzenal.

DOSSIERS CPL:

D.3.– *"El arte de la homilia"* (reflexiones y orientaciones)–només en castellà.

D.6.– *"Eucaristía con jóvenes"* (orientaciones y sugerencias)–només en castellà.

D.13.–*"Celebrar els sants"* (monicions i pregàries per a les seves festes).

D.16.– *"La missa dominical pas a pas"* (J. Lligades i J. Gomis: per revisar-la i millorar-la).

D.17.– *"Claves para la Eucaristía"*

D.20.– *"Celebrar l'Eucaristia amb infants"* (orientacions i material).

D.21.– *"La missa diària. Suggeriments i material"*.

D.24,24,29.–*"Gestos y símbolos"* (sentido de 34 gestos y símbolos que tejen la liturgia) preparat per J. Aldazábal–només en castellà.

D.26.– *"El sabor de las fiestas"*.

D.28.– *"Celebrar les festes de Maria"*.

COL.LECCIÓ "CELEBRAR":

Número 12.– *"Pregàries per a trobades i reunions"* (lectures, cants, pregàries...)

Del Centre Escolapi de Pastoral:

PARAULES DE FESTA (1,2,3): Tres llibres que corresponen als tres cicles litúrgics, amb monicions, pregàries, pautes de reflexió sobre les lectures,...

PREGARIES DE TOTS PER TOTS: Per diverses ocasions amb un caliu molt jove.

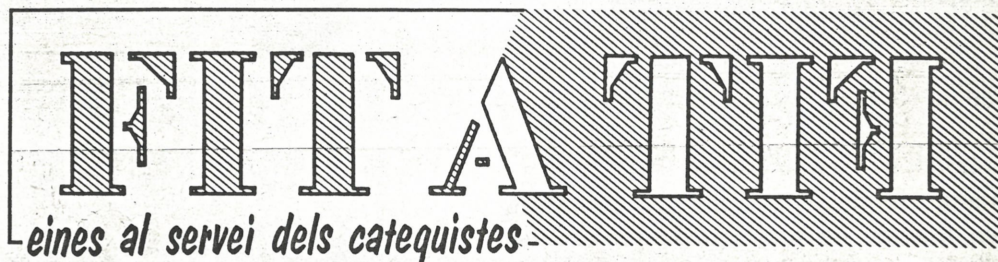
MISSA JOVE: Publicació mensual, molt pràctica, amb les seccions *"Nova Litúrgia"*, *"Celebrem la Paraula"*, *"Homilies Menors"*, *"Cultura Missa Jove"* i *"Animació"*.

Catequesi.

Es tracta del Butlletí del Secretariat Interdiocesà. És mensual. Compagina els articles doctrinals i de reflexió amb la presentació d'instruments i el noticiari d'algunes activitats catequètiques de les nostres comunitats.

Fit a Fit.

Publicació quinzenal del Secretariat de Catequesi de Barcelona. Proporciona una sèrie de material molt ben escollit per a diferents tipus de catequesi. Consta d'aquestes seccions: adolescents, adults, audiovisuals, bíblia, bibliografia, catequistes, celebrem, còmic, documentació, experiències, festa, fotografia, joves, materials, metodologia, patrologia, pregària, tècniques, 3a. edat, testimonis, vocació... i d'altres noves que de segur en sortiran.

Pren-te Temps (I i II).

Ed. Claret, Col.lecció "Els Daus" números 46 i 47. Són dos llibres molt coneguts, amb força material de cara als esplais, misses de nens, catequesi, colònies,... amb pregàries i textos abundants.

ESCOLA DE L'ESPLAI

Viure i Celebrar la Fe.

De J. Campanals. Ed. Claret,"Els Daus", números 35 i 74. Són dos llibres amb abundant material per ajudar a viure a fons la fe i celebrar-la joiosament.

I) 1a. part– per fer RdV. (reflexions per viure a fons la fe).

2a. part– reflexions sobre les festes més importants de l'any litúrgic.

3a. part– una colla de pregàries comunitàries.

II) pregàries comunitares, ja viscudes abans, molt marcadament juvenils.

Formació d'animadors de celebracions litúrgiques.

De moments n'han sortit cinc carpetes amb fitxes molt pràctiques sobre "Animació, "Celebració", "Doctrinal", "Emmarcament" i"Música". Són molt útils per als grups de litúrgia de les parròquies. Les distribueix actualment el CPL de Barcelona.

Col.lecció audiovisual i catequesi.

(Del departament d'àudiovisual i delegació diocesana de catequesi de Barcelona).

LLOAT SIES SENYOR: Ideal per vacances, colònies, campaments, misses joves, vetllades,... Consta de pregàries, muntatges i representacions, poeemes, narracions, contes, llegendes i rondalles, i una abundant bibliografia de narrativa, muntatges àudiovisual, espirituals i didàctics.

PARABOLES I POEMES: Força coneguts amb cançons tan nostres com "Itaca", "Fent camí",... molt útil per esplais vetllades, vacances,...

Dossiers de l'Escola d'Àudio-visuals.

PAU: Dibuixos per propaganda, pòsters, butlletins parroquials...; monografies i qüestionaris per reflexionar sobre uns quants profetes de la pau: Gandhi, Teresa de Calcuta, etc.; textos; guia de material àudiovisual sobre la pau (dibuixos animats, pel.lícules, videos, etc.)

BIBLIOGRAFIA D'ADVENT I NADAL

Del Centre de Pastoral Litúrgica (CPL):

DOSSIERS CPL:

D.2.– *"Advent"* (material i suggeriments amb força bibliografia).

D.5.– *"Nadal i Epifania"* (material i suggeriments per a les celebracions, sempre amb bibliografia.

COL.LECCIÓ "CELEBRAR":

número 7– *"Nadal a casa"*

Del Departament d'expressió i animació de la fe de l'Escola de l'Esplai de Barcelona.

NADAL: JESÚS A CASA: Recull de textos per celebrar, poemes, anuncis de Nadal, muntatges, jocs, algunes tradicions (com ara el Tió...), reflexions, celebracions.

Col.lecció àudiovisual i catequesi.

(Del departament d'àudiovisual i Delegació Diocesana de catequesi de Barcelona).

NADAL AMB ACCENT D'AVUI: Llibret amb idees força reixides per dibuixar pòsters, fer muntatges, etc.

Dossiers de l'Escola d'Audiovisuals.

MARIA: Dibuixos, lletanies, títols, càntics de Maria, pregàries, experiències (vetlles, muntatges,...), textos i una guia de material àudiovisual sobre Maria (muntatges, còmic, altre material, llibres).

NADAL: Dibuixos; narracions nadalenques; guia de material àudiovisual.

Dossiers de les Trobades de Reflexió i Expressió Pastoral a la Sala Claret (Claretians de Catalunya i àudiovisuals Claret).

DOSSIERS ADVENT–NADAL: Per a celebracions en família, amb joves, amb la comunitat cristiana, per a l'escenificació.

Nadal, història i sentit d'unes tradicions.

De Pep Martínez i Ernest Puig. Ed. Claret.

Els autors d'aquest llibret expliquen la història i tradicions de les festes nadalenques donantnos alguns materials per celebrar el Nadal.

SALA CLARET

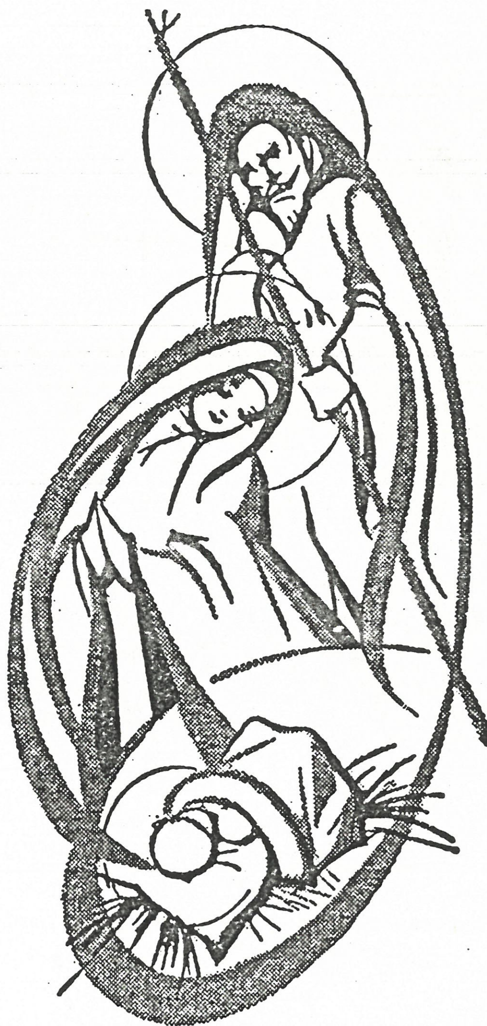
A la Sala Claret i durant els temps litúrgics forts, es realitzen uns tallers d'expressió pastoral (gràfica, escènica, simbòlogica), de cara a la catequesi i a l'animació de la fe, ja sigui per a joves, famílies o comunitats.

Aquests tallers estan animats per un grup de claretians i col.laboradors, amb l'assessorament d'en Jaume Sidera CMF. i l'Antoni Andrés CMF.

Amb aquesta iniciativa es pretén de presentar material divers i alhora suggerir idees i tècniques a partir dels quals cadascú pugui treballar-los en el seu àmbit pastoral.

Els dies 13 i 20 de desembre hi haurà dinàmiques de simbologia i dibuix sobre l'Advent i el Nadal.

Sergi Gordo

SEMINARI *cultura*

TEMA: *Cine Fòrum* –"LA MISION"

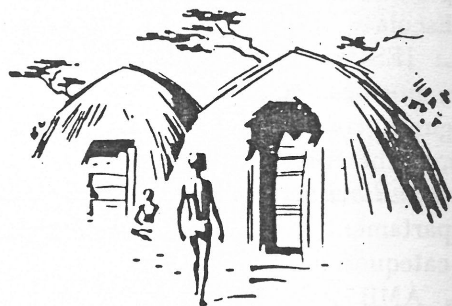
1) Anàlisi històrica: el tractat de Madrid.

El tema històric són les reduccions dels jesuïtes al Paraguay. Aquests són pobles en els que els indis cristians, separats dels invasors espanyols, vivien sota el règim patriarcal dels missioners. El mateix Las Casas assajà aquest mètode de colonització i evangelització (que no és exclusiu ni d'aquest país ni de la Companyia de Jesús), fundat pel general de la Companyia Claudio Aquaviva, i aprobat per la corona espanyola malgrat les protestes dels colonitzadors. Començà l'any 1610. Calgué proveir els indis fins i tot d'armes de foc per poder repel.lir l'assalt dels lladres d'esclaus provinents del Brasil. Les reduccions foren una necessitat relativa i una ajuda legal contra el perill d'explotació i extermini de la població indígena que amenaçava arreu. La puresa d'intenció de la majoria dels missioners és fora de tot dubte.

Les reduccions van despertar cada cop més l'animositat de la població espanyola limítrofe. Els grans ramats de mules i vaques excitaven l'enveja dels espanyols residents en les ciutats. El tràgic final de la valerosa lluita contra els caçadors d'esclaus va provocar la reclamació de Portugal de les reduccions dels "estats indis" del Paranà, perfectament organitzats pels jesuïtes. Amb el pacte de Madrid (1750), set reduccions passen a Portugal amb atot el seu territori per una ordre donada pels superiors de la Companyia d'adaptar-se a les disposicions del govern espanyol. Els missioners hagueren d'abandonar sense protecció als indis, que van perdre completament la confiança en els seus missioners. Els jesuïtes van tenir cura molt sovint del dret de protecció dels indis, perquè savien que eren venuts (i amb preferència pels seus coneixements agícoles i artesanals) en els mercats d'esclaus de Saô Paulo. Al 1768 foren expulsats de les trenta reduccions que encara els quedaven, sense oferir cap mena de resistència.
(H. JEDIN, *Manual de historia de la Iglesia.*)

2) El director: propòsit de l'obra.

Roland Joffé és un jove director, que es defineix com "un ateu ple de dubtes". Els seus dos únics llargmetratges sumen tres Oscars, vuit premis de l'Acadèmia Britànica i una Palma d'Or a Cannes. No amaga els seus orígens trotsquistes. Es va interessar per la teologia de l'alliberament, la vida dels indis llatinoamericans, l'Església dels pobres, i la seva lluita pel poder polític, econòmic i la pròpia jerarquia. En la seva pel.lícula anterior, "The Killings fields", es va interessar per una alta massacre com la d'aquesta pel.lícula, la del poble de Cambotja.

En un principi pretenia fer una pel.lícula sobre el drama de El Salvador. Quan va topar amb el tema de les Reduccions, va canviar ràpidament de parer per dues raons: primer, perquè es distanciava de la circumstància històrica del poble de El Salvador (sempre un xic vidriosa), i segon, perquè li permetia aplicar la seva filosofia de l'alliberament per les bales a totes les circumstàncies històriques en les que algú estigui massacrant un poble innocent.

Joffé declara sobre la seva obra: "està basada en fets reals esdevinguts fa dos-cents anys, però que intenta establir una relació amb l'actualitat i espero que serveixi avui, no només per ajudar els indis, sinó també perquè ajudi la gent a actuar". Sobre aquesta situació actual, important per comprendre la seva pel.lícula, diu: "M'interessa molt la situació actual dels jesuïtes a Nicaragua, que han decidit de romandre allà treballant amb els sandinistes, malgrat les ordres de la jerarquia. Aquest exemple em mereix gran respecte i em fa sentir esperança.

Sobre la seva opció personal, Joffé ens deixa en la incògnita: "En la pel.lícula no prenc partit. Jo, racionalment, estic amb el pare Gabriel, i emocionalment amb Mendoza. Però el que interessa és el grau en el que ells dos entenen la lluita i la postura de l'altre". El director també pretén reflectir com "una força econòmica, sigui la que sigui, té una perllongació en forma d'espasa, o pistola". "La religió pot representar una força econòmica perquè forma part d'un món, tot i que cerqui de transcendir-lo".

3) **Pel.lícula fidedigna?.**

Joffé reflecteix fidelment la vida dels indis. Declara: "l'únic periodista amb el que he parlat que coneix l'Amazones m'ha dit que la pel.lícula reflecteix els indis tal com són. Jo no he tractat de donar la meva idea dels indis, sinó de dor-los veu. Per això no he treballat amb actors. Vaig buscar una tribu amb un clar sentiment de comunitat. La vaig trobar a Colòmbia, la vaig visitar cinc vegades, els vaig explicar l'argument i em van dir: "Però si aquesta és la nostra història, aquests som nosaltres!".

No obstants això, tot i que Joffé assegura que està basada en fets històrics, cal aclarir un punt que pot menar a confusió. El director ha posat pel mig el Vaticà enviant el cardenal Altamirano al Paraguay quan aquest tal cardenal només va ser un jesuïta que no portava ordres directes de Roma, sinó del pare general dels jesuïtes. I ni tan sols no anava a parlamentar amb els ambaixadors espanyol i portuguès, sinó a persuadir els jesuïtes de les reduccions d'acceptar el tractat de Límits i a no arriscar-se a veure's suprimits per espanyols i portuguesos. Cosa que s'esdevindrà uns anys més tard amb una sorprenent confirmació de la supressió de la Companyia a càrrec de la Santa Seu.

4) **Anàlisi tècnica.**

A) *Protagonistes.*

El pare Gabriel és tractat amb molta cura. Es un jesuïta ple de temperança, d'agudesa, de valentia controlada. És un home que s'arrapa a la seva custòdia, de la mateixa manera com podria arrapar-se a la raó més ferma de la seva fe. Un home que els nens estimen. Un home que veu el futur estimant profundament el present que li ha tocat de viure. I que no se sent ferit per la resistència de Mendoza a admetre que la obediència també és un acte d'amor.

Mendoza és el novici que condueix els guaranís a la batalla suïcida. El que no vol agenollar-se davant de ningú. El que mor lentament mentre contempla el desastre de la guerra passant per sobre del seu cadàver. Roland Joffé es manifesta personalment (no en la pel.lícula) a favor d'aquesta opció. En el film hi ha una exaltació d'aquesta decisió del jesuïta-novici, encara massa recent per haver après la lliçó de la summissió voluntària.

Jeremy Irons i Robert de Niro són els protagonistes, però mai les estrelles, d'aquesta pel.lícula.

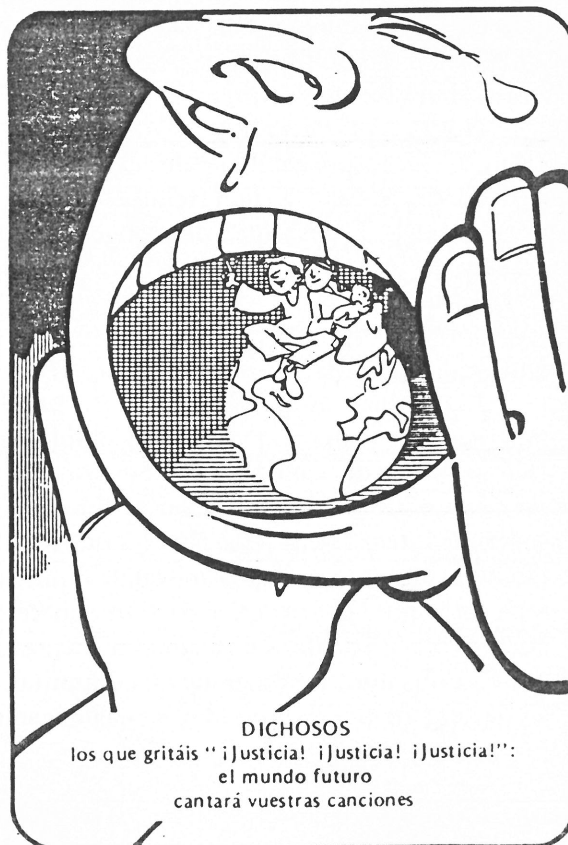
B) *Realització.*

"La Misión" és un film d'un alè extraordinari, d'una bellesa plàstica sorprenent, d'una ferma decisió en la línia romàntica i dramàtica que emprèn des de les prifmeres imatges. És un exemple típic del cinema de prestigi que en aquests moments està creant la indústria de la comunicació a Gran Bretanya. S'ha potenciat l'exotisme dels escenaris i l'espectacularitat en la filmació. D'aquesta manera, el que s'ha guanyat en comercialitat s'ha perdut, lògicament, en profunditat. Sovint el tema bàsic queda diluït en ares de l'espectacularitat, tot limitant-se a un ambigu binomi resistència pacífica—resistència activa. Renuncia, en part, a dos temes polèmics que floten en el film: la traïció que De Niro fa a la seva pròpia naturalesa d'espadatxí busca-raons i el fet de no mostrar el conflicte que s'estableix entre els ritus i idees catòliques i els costums i creences dels guaranís.

Morricone sublima musicalment allò que se suposa que hauria de ser un cant rudimentari d'indis tot just cristianitzats i convertir-lo en una demostració de virtuosisme sonor. La música, excepcional, resol totes les transicions complicades del relat.

Com a conclusió, dir que el que Roland Joffé ha pretès és insistir amb la seva pel.lícula en una filosofia social: rentar la cara dels vells o moderns deformadors de la condició humana. Rentar-se-la a la vista i a la consciència de tot el món que vagi a veure la seva pel.lícula. Si ho ha aconseguit o no, si el seu missatge ha estat devaluat o no per la vistositat del film, si el resultat mou o no a actuar, com desitjava Joffé, depèn del judici de cada espectador.

Enrique Hidalgo

CLAU DE SOL

SALMÓDIA

Introducció general.

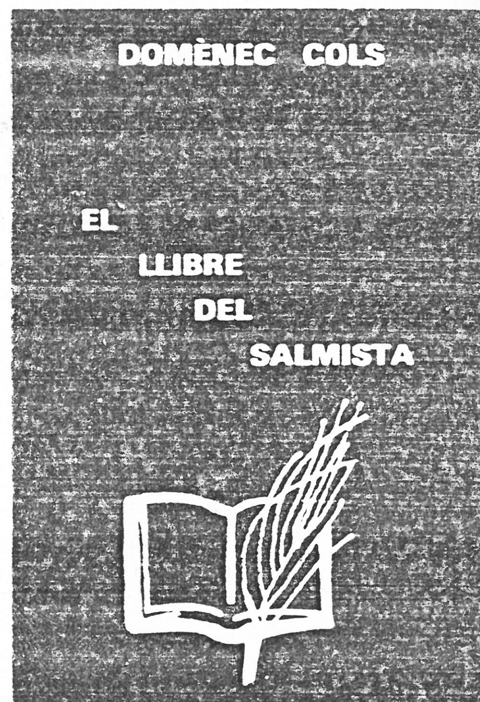
Un coneixement profund de la salmòdia significa una nova possibilitat d'esdevenir de veritat signes testimonials i promotors de la pregària de la comunitat per medi de la pregària poètica i examplar dels justos l'Aliança divina. Com a pregària inspirada és, a més, eficaç.

Els salms són, recordem-ho una vegada més, l'element poètic-líric-musical, que enllaça l'estructura maravellosa de la Litúrgia de la Paraula; són, també, l'element imprescindible, des de sempre, de la praxi constitutiva de "l'Opus Dei" dels monjos, i de la pregària litúrgica de les Hores, que avui, després del Concili Vaticà II, és patrimoni de tot el poble sacerdotal: "... *que es restableixin, d'altra banda, d'acord amb la primitiva tradició dels Sants Pares, algunes coses que han desaparescut en el temps, segons es cregui convenient o necessari.*" (SC 50). I ja sabem que el cant dels salms, és una pràctica molt antiga en l'Església. El segle III és testimoni de la conversió del Salteri en element de resposta a la paraula de Déu, però amb una particularitat que el fa sublim: el seu caràcter líric i poètic ajuda a la comunitat a recollir, meditar i interioritzar el missatge de Déu.

No hi pot haver arguments que ens puguin estalviar la responsabilitat de catequitzar al poble cristià sobre la meravellosa eficàcia de la pregària dels salms, que diumenge rera diumenge, senten cantar o proclamar en la celebració de l'Eucaristia.

Què signifiquen els salms dins l'Església?

Els salms són, primerament *pregària*: el just se sent emportat vers una doble vivència: Déu se li acosta i ell busca el Senyor. Per a comprendre millor els salms com a fet de pregària, cal *sintonitzar* amb ells, *comprendre'ls* des de dins, i *apropiar-se* el seu missatge espiritual. Perquè, allò que fou experiència d'un home o d'una comunitat, s'ha de convertir en expressió religiosa d'un nou home o nova comunitat. D'Ací ve la urgència de presentar pedagògicament tot

el *simbolisme* poètic dels salms, projectat a les nostres experiències espirituals. Seria el que Gadamer anomena "fusió d'horitzons", parlant de la comprensió.

Els salms són també, *poesia religiosa*. D'això li ve la seva meravellosa força armoniosa i pacificant. Pregària, per tant, contrastant: fa passar amb la gràcia de Déu de la dura realitat dels fets i els sentiments que en neixen, a la suau —suavis— experiència d'una visió més amorosa de la història i la comunitat fraternal. En neix, com a fruit madur, una nova i profunda *actitud efectiva* vers el Déu vivent. Els salms, són, finalment, *prateologia*, perquè contenen o suministren creences i sentiments espirituals que poden ser conceptualitzats i organitzats de cara a una sistematització teològica. D'Ací poden surgir noves formes d'expressió dels grans temps dels salms, de les seves paraules-clau, de l'experiència cultual dels salmistes...

Els salms permeten al creient adreçar-se verbalment a Déu. Si ens fixem en el terme Déu, els salms ens interpel.len; si ens fixem en el qui prega, els salms expressen.

Els salms són portadors de l'Esperit i subratllen el protagonisme humà, no necessàriament el del salmista. El problema del salmista pot ser el problema d'un germà o d'un grup que ell ha volgut expressar en formes poètiques i divines.

L'a propiació del salm afecta al salmista, com actor, i al creient, com oient.

La missió del salmista és la de representar degudament el personatge: el qui prega a Déu poèticament amb gest "exemplar".

És important per al creient que resa el salm o l'escolta fer seves aquelles paraules i el que signifiquen. Reviu una *experiència vicària* mitjançan el salm.

L'experiència vicària fa del Salmista un eficaç pedagog, i de l'oient un exemplar just en gest de pregària.

El salmista durant la proclamació, viu una doble experiència: la del seu ministeri que el comprome't a nivell de fe, i la de donar vida a una forma musical amb la que l'Església, des de antic, ha volgut apropar el salm a la comunitat. El salmista ha de servir i ajudar a l'assemblea: ell proclama i estimula a la resposta cantada. Però no és un cantor-solista, sortit de la coral; és simplement, un servidor qüalificat de la Paraula de Déu, molt a prop de l'assemblea, i conscient de ser la perllongació del presbíter que té la responsabilitat plena de la proclamació de la Paraula de Déu al poble reunit.

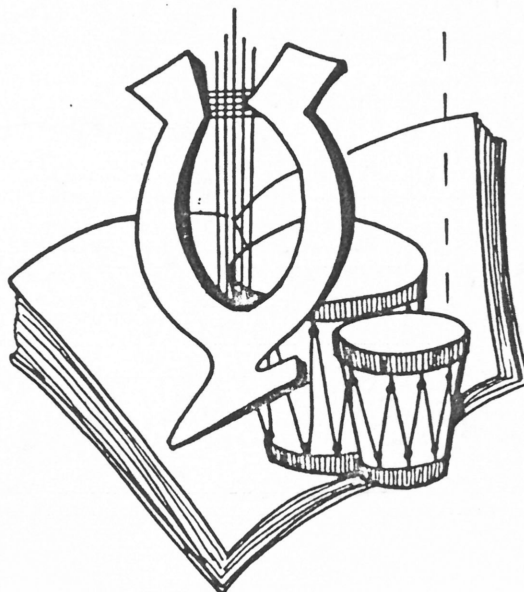
Per tant, és absolutament necessari una formació bàsica i permanent del salmista, el qual haurà de fer un esforç constant a fi de conèixer i aprofondir el Salteri, perquè així adquirirà les qüalitats importants que li permetran realitzar una correcta proclamació cantada del text.

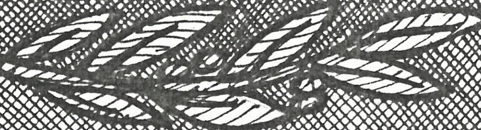
"Al salmista correspon proclamar el salm o un altre cant bíblic interleccional. Per complir bé amb aquest ofici,cal que el salmista tingui l'art de salmejar i les dots per emetre bé i pronunciar amb claredat." (LG 67).

Tant el salmista com l'assemblea, tot escoltant el salm, ha de ser ben conscient que està pregant amb tota l'Església, la qual si prega avui amb salms, és perquè constitueixen el mateix llenguatge de Crist. L'Església, Cos de Crist, no té altre Paraula que el Verb. Quan l'Església s'expressa davant el Senyor, mitjançant l'art de salmejar —gest autènticament comunitari i original— és el mateix Crist que es fa present en l'assemblea, ell mateix inspira la seva oració, ell mateix desperta la capacitat de joia i festa, ell mateix es fa la saviesa de tots i cadascun dels que formen el cor per comprendre el llenguatge i els sentiments dels salmistes, les seves alegries i las seves angoixes, els canvis rotunds i les sorpreses en l'exposició de les seves experiències i en la visió que tenen de la seva rela ció amb Déu i amb els homes.

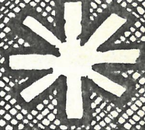
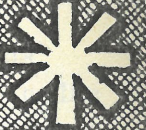
Cantar salms és palpar les meravelles de Déu, la seva salvació, la seva glòria, la seva manifestació en Crist; per això, la nostra participació passa per una complexa i enriquidora experiència humana: acollir, meditar, contemplar, aclamar, cantar en assemblea fraternal, servir la paraula i el gest comunitari, en una paraula, sagrament mitjançant el qual enriquim la nostra fe.

Mn. Domènec Cols
amb la col.laboració d'en David Fluriach

PAU

NADAL '86